

PRÀCTIQUES DE DISSENYS I ANÀLISI D'INVESTIGACIONS

26917

03/07/2006

Paraules clau: Disseny, marc conceptual i hipòtesis d'una investigació. Documentació científica. Selecció d'instruments de mesura. Estratègies per establir un procediment experimental / observacional. Enregistrament de dades. Control de qualitat de les dades. Eines informàtiques pel tractament estadístic de les dades.

Àrea de coneixement: Metodologia

Departament: Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut

Professors:

Teoria: José Blas Navarro, Jordi Rovira.

Pràctiques: Joan Aliaga, Albert Fornieles, José Blas Navarro, Eva Penelo, Jordi Rovira, Salomé Larrea

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

Aquesta és una assignatura de caràcter pràctic i instrumental que té per objectiu que els alumnes adquireixin habilitats per introduir-se en la investigació en psicologia i avaluar investigacions realitzades en l'àmbit psicològic. L'alumne seleccionarà i usarà diverses eines metodològiques i estadístiques, amb la finalitat de planificar i dur a terme un estudi experimental / observacional, que es realitzarà al llarg del curs.

Al finalitzar el curs l'alumne ha de ser capaç de:

- Elaborar el marc teòric, els objectius i les hipòtesis d'un problema d'investigació a partir de la corresponent cerca documental.
- Planificar correctament un estudi experimental / observacional valorant l'adequació dels diferents mètodes, dissenys i tècniques.
- Realitzar l'anàlisi estadística dels resultats d'una investigació, fent ús d'eines informàtiques, i interpretar els resultats en funció dels objectius de la recerca.
- Elaborar un informe científic.

TEMARI

Bloc I

1. Presentació: Presentació de l'assignatura. Presentació del problema d'investigació que serveix de base per les pràctiques.
2. Metodologies d'investigació: Criteris de classificació de les metodologies. Característiques, avantatges i inconvenients de cada metodologia. La ètica en la investigació psicològica. Classificació dels dissenys experimentals.

Bloc II

3. Dissenys experimentals unifactorials: Disseny unifactorial intersubjecte de grups aleatoris. Disseny unifactorial amb bloqueig. Disseny unifactorial intrasubjecte. Disseny de quadrat llatí.
4. Dissenys experimentals factorials: Disseny factorial intersubjecte. Disseny factorial intrasubjecte. Disseny factorial mixt.
5. Anàlisi de dades en psicologia: Anàlisi de dades descriptiu i inferencial. Revisió dels principals índexs descriptius i de les principals proves de contrast d'hipòtesi.
6. Anàlisi de dades en dissenys experimentals: Anàlisi de la variància intersubjecte unifactorial. Supòsits. Contrastos. Anàlisi de la variància intrasubjecte unifactorial. Supòsits. Anàlisi de la variància factorial. Efectes simples. Contrastos.
7. Dissenys quasi-experimentals transversals: Disseny de grups no equivalents. Altres dissenys quasi-experimentals transversals. Anàlisi de la covariància. Disseny de discontinuïtat en la regressió.

Bloc III

8. Dissenys de series temporals interrompudes: Disseny de sèries temporals i de cas únic. Disseny simple de sèries temporals interrompudes. Extensions del disseny simple.
9. Dissenys selectius: Disseny selectiu transversal. Disseny de cohorts. Disseny de casos i controls. Dissenys selectius longitudinals.
10. Tècniques de mostreig i instruments de recollida d'informació: Mostreig probabilístic i no probabilístic. Entrevistes i qüestionaris. El problema de la falta de resposta.
11. Anàlisi de dades en dissenys selectius: Anàlisi de la covariància. Supòsits. Anàlisi visual en dissenys de series temporals interrompudes.
12. Metodologia observacional: La observació com a tècnica i com a mètode. Classificació dels dissenys observacionals. Codificació i categorització. Recollida d'informació observacional.
13. Síntesi del curs: Síntesi estructurada dels continguts del curs. Presentació de línies d'estudi per ampliar coneixements.

METODOLOGIA DEL CURS

La docència de l'assignatura s'estructura, setmanalment, en una hora de classe teòrica, una sessió pràctica de dues hores, i dues hores de docència tutoritzada, una presencial i altre no presencial.

A les classes teòriques, es sintetitza i discuteix el material i els conceptes que l'alumne ha de conèixer per planificar un estudi que doni resposta a una hipòtesi d'investigació determinada.

PRÀCTIQUES

A partir del material presentat a les sessions teòriques, a les sessions pràctiques es planifica la investigació a desenvolupar durant el curs. Aquesta investigació serà realitzada al llarg de les sessions pràctiques seguint les diferents etapes (des de la realització de la recerca bibliogràfica, fins a la confecció de l'informe científic).

Donat el caràcter de l'assignatura, l'assistència a les sessions pràctiques és obligatòria.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

La Docència Tutoritzada permetrà comentar tòpics i conceptes relacionats amb les sessions pràctiques del moment; així com discutir i argumentar decisions referents a la investigació que siguin alternatives a les que han estat preses.

Durant la Docència Tutoritzada també es resoldran, de manera personalitzada, els dubtes relatius a les fases de la investigació. En el moment en que a cada alumne li sigui convenient, les hores de tutories permetran resoldre qüestions puntuals que puguin sorgir al llarg de la realització del treball de curs.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitza en base a:

- Lliurament d'un treball pràctic. Aquest treball es realitzarà per grups reduïts i, principalment, constituirà un informe científic que inclourà la introducció, l'objectiu, el mètode, els resultats i les conclusions de la investigació que s'haurà dut a terme al llarg del curs. Donat que aquest treball avalua els aspectes instrumentals de l'assignatura i el seguiment de les sessions pràctiques, la seva presentació i superació és indispensable per poder aprovar l'assignatura.
- Examen final amb un conjunt de preguntes d'elecció múltiple sobre diferents aspectes de la investigació desenvolupada durant el curs. Aquest examen s'ha d'aprovar per aprovar l'assignatura. La nota obtinguda en l'examen serveix per matisar la nota del treball pràctic.
- Assistència a les sessions pràctiques. Per superar l'assignatura, cal assistir a un mínim de sessions pràctiques.
- Participació a les sessions pràctiques. Donat el caràcter aplicat de l'assignatura i els continguts que s'expliquen, les participacions a les classes de pràctiques permetran incrementar la nota final.
- Participació al campus virtual. Es tindran en compte tant el plantejament de preguntes reflexionades i elaborades, com les corresponents respostes. També es podran suggerir recursos complementaris relacionats amb els continguts de l'assignatura com pàgines web, llibres i articles, etc.

BIBLIOGRAFIA

- Arnau, J., Anguera, M.T. & Gomez, J. (1990). Metodología de la investigación en ciencias del comportamiento. Murcia: Universidad de Murcia.
- Domènech, J.M. i Granero, R. (2003). Anàlisi de dades en Psicologia (Vols. 1 i 2) (2^a Ed.). Barcelona: Signo.
- Gambara, H. (1997). Diseño de investigaciones. Cuaderno de prácticas (2^a Ed.). Madrid: McGraw-Hill.
- Grupo ModEst (2002). Modelado estadístico (Vols. 1 i 2). Terrassa: Cardellach.
- León, O.G. y Montero, I. (2002). Diseño de investigaciones. (3^a Ed.). Madrid: McGraw Hill.
- Martínez Arias, R. (1995). Psicometría: Teoría de los tests psicológicos y educativos. Madrid: Síntesis.

- Meltzoff, J. (2000). Crítica a la investigación. Psicología y campos afines. Madrid: Alianza Editorial. (Traducción del original de 1998).
- Viladrich, M.C.; Doval, E.; Prat, R. y Vall-llovera, M. (en prensa). Psicometría. Barcelona: Edicions UOC.